

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΑΤΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΚΟΙΝΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Βρυξέλλες, 19.10.2020
JOIN(2020) 16 final

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα από τον
Ιούνιο του 2019 έως τον Σεπτέμβριο του 2020**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η πρωτοβουλία για τη στρατιωτική κινητικότητα αποτελεί καταλυτικό παράγοντα για την ταχεία και απρόσκοπτη μετακίνηση στρατιωτικού προσωπικού, υλικού και εξοπλισμού για συνήθεις δραστηριότητες και κατά τη διάρκεια κρίσεων και συγκρούσεων, εντός και εκτός της ΕΕ. Επιπλέον, είναι σημαντική υπό τη συγκυρία της κρίσης COVID-19, διότι ενισχύει τη συνολική ετοιμότητα και ανθεκτικότητα της Ένωσης. Επιπροσθέτως, έχει τη δυνατότητα να συνεισφέρει στην οικονομική ανάκαμψη κρίσιμων τομέων για την ΕΕ, όπως η άμυνα και οι μεταφορές, στην κατάσταση που θα προκύψει μετά την πανδημία, ιδίως μέσω δημόσιων επενδύσεων.
2. Η πρωτοβουλία για τη στρατιωτική κινητικότητα δρομολογήθηκε στις 10 Νοεμβρίου 2017¹ και αναπτύχθηκε περαιτέρω στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τη στρατιωτική κινητικότητα (στο εξής: σχέδιο δράσης) της 28ης Μαρτίου 2018². Αφορά τρεις βασικούς τομείς υποδομής μεταφορών, κανονιστικά και διαδικαστικά ζητήματα και άλλα οριζόντια θέματα μέσω της ενίσχυσης πολιτικών-στρατιωτικών συνεργειών και της προώθησης υφιστάμενων πολιτικών και μέσων. Εστιάζει στην προστιθέμενη αξία που προσφέρει η Ένωση παρέχοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να δρουν ταχύτερα και αποτελεσματικότερα στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας, καθώς και στο πλαίσιο εθνικών και πολυεθνικών δραστηριοτήτων.
3. Η πρόεδρος von der Leyen τόνισε την ανάγκη να θεσπίσει η ΕΕ μια γνήσια Ευρωπαϊκή Αμυντική Ένωση³. Το σχέδιο δράσης που παρουσιάστηκε από την Ύπατη Εκπρόσωπο και την Επιτροπή αποτελεί ένα από τα πιθανά δομικά στοιχεία της. Επιπλέον, συμβάλλει στην επίτευξη του επιπέδου φιλοδοξίας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας όπως συμφωνήθηκε από το Συμβούλιο στις 14 Νοεμβρίου 2016⁴, μετά την παρουσίαση της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, τον Ιούνιο του 2016⁵.
4. Το σχέδιο δράσης εφαρμόζεται σύμφωνα με τη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο έργων, και συνάδει επίσης με τα συγκεκριμένα μέτρα που συμφωνήθηκαν από τα κράτη μέλη της ΕΕ στις 25 Ιουνίου 2018⁶. Ως εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της συνεργασίας ΕΕ-NATO, συνεχίζονται οι αποτελεσματικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ του προσωπικού της ΕΕ και του NATO όσον αφορά τη στρατιωτική

¹ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, Βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, JOIN(2017) 41 final.

² Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα, JOIN(2018) 05 final.

³ Π.χ.: Μια Ένωση που επιδιώκει περισσότερα – Το πρόγραμμά μου για την Ευρώπη: πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019-2024, U. von der Leyen, 10 Σεπτεμβρίου 2019, <https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/43a17056-ebf1-11e9-9c4e-01aa75ed71a1/language-el/format-PDF/source-156936382>. Κεντρική ομιλία της προέδρου von der Leyen στο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ στις 22 Ιανουαρίου 2020, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/SPEECH_20_102

⁴ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, 14 Νοεμβρίου 2016, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14149-2016-INIT/el/pdf>

⁵ Κοινό όραμα, κοινές δράσεις: Μία ισχυρότερη Ευρώπη – Μια συνολική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, Ιούνιος 2016, <https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/3eaae2cf-9ac5-11e6-868c-01aa75ed71a1>

⁶ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ασφάλεια και την άμυνα στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ, 25 Ιουνίου 2018, παράγραφος 18, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/en/pdf>

κινητικότητα, με συγκεκριμένα παραδοτέα, με βάση προηγούμενα αποτελέσματα, και ιδίως τη συνοχή μεταξύ των αντίστοιχων συνόλων στρατιωτικών απαιτήσεων που στηρίζουν το έργο αμφότερων των οργανισμών στον τομέα αυτόν. Η εν λόγω συνεργασία βρίσκεται σε εξέλιξη στο πλαίσιο της εφαρμογής των κοινών δηλώσεων της Βαρσοβίας και των Βρυξελλών⁷, της σχετικής κοινής δέσμης προτάσεων⁸ και του επακόλουθου καθιερωμένου διαρθρωμένου διαλόγου σχετικά με τη στρατιωτική κινητικότητα σε επίπεδο προσωπικού. Ο διαρθρωμένος διάλογος σχετικά με τη στρατιωτική κινητικότητα καλύπτεται διεξοδικότερα στην τελευταία, 5η έκθεση προόδου σχετικά με τη συνεργασία EE-NATO⁹.

5. Η εφαρμογή του σχεδίου δράσης συνεχίζει να διαγράφει θετική πορεία χάρη στη στενή και αδιάλειπτη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, περιλαμβανομένου του Στρατιωτικού Επιτελείου της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας, καθώς και στην πλήρη συμμετοχή των κρατών μελών της ΕΕ στο πλαίσιο μιας ολιστικής διοικητικής προσέγγισης με παράλληλο σεβασμό της εθνικής τους κυριαρχίας και διαδικασίας λήψης αποφάσεων.
6. Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης, ο Ύπατος Εκπρόσωπος και η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλουν περιοδικές εκθέσεις προόδου¹⁰. Η πρώτη κοινή έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα (στο εξής: έκθεση) υποβλήθηκε στις 3 Ιουνίου 2019¹¹. Κατέληγε στο συμπέρασμα ότι έχει επιτευχθεί ουσιαστική και απτή πρόοδος σε όλους τους τομείς και προέβλεπε την υποβολή νέας έκθεσης προόδου έως τα τέλη του καλοκαιριού του 2020. Το Συμβούλιο εξέφρασε ικανοποίηση για την έκθεση και για το γεγονός ότι επιτεύχθηκε ικανοποιητική πρόοδος και απτά αποτελέσματα σε βασικούς τομείς¹².
7. Η παρούσα δεύτερη έκθεση υποβάλλεται συμπληρωματικά προς τη δεύτερη ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας για τη στρατιωτική κινητικότητα¹³, η οποία έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το διοικητικό συμβούλιο του εν λόγω οργανισμού στις 25 Μαΐου 2020.

⁷ Κοινή δήλωση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου, της 8ης Ιουλίου 2016, <https://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf>. Κοινή δήλωση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου σχετικά με τη συνεργασία EE-NATO, 10 Ιουλίου 2018, https://www.consilium.europa.eu/media/36096/nato_eu_final_eng.pdf

⁸ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της κοινής δήλωσης του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου, 6 Δεκεμβρίου 2016, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15283-2016-INIT/el/pdf>. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της κοινής δήλωσης του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου, 5 Δεκεμβρίου 2017, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14802-2017-INIT/el/pdf>

⁹ Πέμπτη έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή της κοινής δέσμης προτάσεων που εγκρίθηκε από τα Συμβούλια της ΕΕ και του NATO στις 6 Δεκεμβρίου 2016 και στις 5 Δεκεμβρίου 2017, 16 Ιουνίου 2020, <https://www.consilium.europa.eu/media/44451/200616-progress-report-nr5-eu-nato-eng.pdf>

¹⁰ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα, της 28ης Μαρτίου 2018, JOIN(2018) 05 final, σ. 10.

¹¹ Έκθεση προόδου προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα, JOIN(2019) 11 final.

¹² Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ασφάλεια και την άμυνα στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ, 17 Ιουνίου 2019, παράγραφος 52, <https://www.consilium.europa.eu/media/39786/st10048-en19.pdf>

¹³ Παράρτημα στο έγγραφο SB 2020/023, 25 Μαΐου 2020.

II. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

A. Επικαιροποίηση των στρατιωτικών απαιτήσεων

8. Στις 8 Μαΐου 2019 η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας κάλεσε την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης / το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ να παράσχουν ενημερωμένα στοιχεία σχετικά με τις παραμέτρους των υποδομών μεταφορών και τα γεωγραφικά δεδομένα των στρατιωτικών απαιτήσεων για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός της ΕΕ¹⁴ (στο εξής: στρατιωτικές απαιτήσεις). Στις 15 Ιουλίου 2019 το Συμβούλιο ενέκρινε τις επικαιροποιημένες στρατιωτικές απαιτήσεις, όπως καταρτίστηκαν από το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ σε στενή συνεργασία με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας και τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η επικαιροποίηση των γεωγραφικών δεδομένων παρείχε στα κράτη μέλη της ΕΕ την ευκαιρία να προχωρήσουν στην επανεξέταση και την προσαρμογή των πληροφοριών που αφορούν ορισμένα τμήματα του δικτύου στρατιωτικών μεταφορών (π.χ. ελλείψεις διασυνδέσεις και διασυννοριακά στοιχεία), καθώς και να εξετάσουν περαιτέρω τις τεχνικές απαιτήσεις, βάσει μιας ολιστικής διοικητικής προσέγγισης με τη συμμετοχή αρμόδιων εθνικών αρχών πέραν των υπουργείων άμυνας. Το σύνολο των εργασιών βασίστηκε και ολοκληρώθηκε σε συντονισμό με το ΝΑΤΟ κατά περίπτωση σε επίπεδο προσωπικού¹⁵.
9. Η επικαιροποίηση των στρατιωτικών απαιτήσεων παρείχε μια σταθερή βάση για τα επόμενα βήματα προς την εφαρμογή του σχεδίου δράσης στον τομέα των υποδομών, ιδίως την επικαιροποίηση της ανάλυσης των ελλείψεων και των απαιτήσεων διττής χρήσης που ισχύουν για τη χρηματοδότηση υποδομών μεταφορών διττής χρήσης από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» 2021-2027 (βλ. σημεία 14 έως 20 κατωτέρω).

III. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

10. Δεδομένου ότι ο στρατός εξαρτάται για τις μετακινήσεις του από τις μη στρατιωτικές υποδομές μεταφορών, η αύξηση των συνεργειών μεταξύ του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και των στρατιωτικών αναγκών αποτελεί ουσιαστικό πυλώνα του σχεδίου δράσης.

A. Χρηματοδότηση υποδομών μεταφορών διττής χρήσης

11. Έως την άνοιξη του 2019, οι συννομοθέτες είχαν καταλήξει σε κοινή συμφωνία και ενέκριναν το προτεινόμενο κείμενο του κανονισμού για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» 2021-2027, στο οποίο περιέχονται οι απαραίτητες διατάξεις για τη χρηματοδότηση έργων υποδομών μεταφορών διττής χρήσης (τόσο για την αναβάθμιση των υφιστάμενων όσο και την κατασκευή νέων υποδομών)¹⁶. Τα χρηματοδοτικά κονδύλια για τον μηχανισμό

¹⁴ Στρατιωτικές απαιτήσεις για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός ΕΕ (ST 14770/18), 28 Νοεμβρίου 2018.

¹⁵ Στρατιωτικές απαιτήσεις για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός ΕΕ, επικαιροποίηση (ST 10921/19), 4 Ιουλίου 2019, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 15 Ιουλίου και ενοποιήθηκε με το υπόλοιπο μέρος στις 19 Ιουλίου (ST 11373/19).

¹⁶ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 - Έκθεση προόδου, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2018/0228(COD), 13 Μαρτίου 2019, <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>

«Συνδέοντας την Ευρώπη» 2021-2027 προβλέφθηκε να οριστικοποιηθούν στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027.

12. Στις 21 Ιουλίου 2020, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατέληξε σε συμφωνία όσον αφορά τον νέο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ. Διαθέτει κονδύλια ύψους 1,5 δισ. EUR (1,69 δισ. EUR σε τρέχουσες τιμές) για τη στρατιωτική κινητικότητα στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» 2021-2027¹⁷. Από τον Σεπτέμβριο του 2020, η συμφωνία εκκρεμεί εν αναμονή της έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Επικαιροποίηση των στρατιωτικών απαιτήσεων

13. Στο πλαίσιο της αρχικής ανάλυσης των ελλείψεων μεταξύ των στρατιωτικών απαιτήσεων και των απαιτήσεων του διευρωπαϊκού δικτύου υποδομών εντοπίστηκαν ελλείψεις στις δέσμες μη στρατιωτικών και στρατιωτικών απαιτήσεων για τις υποδομές, καθώς και ελλείψεις διασυνδέσεις στο δίκτυο στρατιωτικών μεταφορών¹⁸. Τα συμπεράσματα της αρχικής ανάλυσης των ελλείψεων οδήγησαν στη λήψη απόφασης για επικαιροποίηση των στρατιωτικών απαιτήσεων. Το έγγραφο των επικαιροποιημένων στρατιωτικών απαιτήσεων, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 15 Ιουλίου 2019¹⁹, περιλαμβάνει αναθεωρήσεις των γενικών απαιτήσεων για τις υποδομές και των στρατηγικών γεωγραφικών δεδομένων (βλ. σημεία 8 έως 9 ανωτέρω).

Επικαιροποιημένη ανάλυση των ελλείψεων

14. Μετά την επικαιροποίηση των στρατιωτικών απαιτήσεων και σε συνέχεια της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ στις 31 Ιανουαρίου 2020, οι υπηρεσίες της Επιτροπής και η ΕΥΕΔ υπέβαλαν στο Συμβούλιο, στις 17 Ιουλίου 2020, επικαιροποιημένη ανάλυση των ελλείψεων μεταξύ των στρατιωτικών απαιτήσεων και των απαιτήσεων του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών²⁰.
15. Από την επικαιροποιημένη ανάλυση των ελλείψεων συμπεραίνεται ότι η επικαιροποίηση των στρατιωτικών απαιτήσεων είχε θετικές συνέπειες για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός της ΕΕ. Πρώτον, υπάρχουν πλέον λιγότερες ελλείψεις μεταξύ των μη στρατιωτικών και των στρατιωτικών συνόλων τεχνικών απαιτήσεων για τις υποδομές και, όπου εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις, σε ορισμένες περιπτώσεις αυτές έχουν περιοριστεί. Συνεπώς, πλέον απαιτούνται λιγότερα μέτρα μετριασμού όσον αφορά τις στρατιωτικές μετακινήσεις. Δεύτερον, έχει αυξηθεί το συνολικό μήκος και ο αριθμός των κόμβων του στρατιωτικού δικτύου μεταφορών. Ορισμένες από αυτές τις προσθήκες στο στρατιωτικό δίκτυο μεταφορών συνέβαλαν στη μείωση του αριθμού των ελλειπών διασυννοριακών διασυνδέσεων. Παρόλο που η αλληλοεπικάλυψη μεταξύ του στρατιωτικού δικτύου μεταφορών και του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών μειώθηκε οριακά από 94 % σε 93 %, παραμένει πολύ υψηλή.

¹⁷ Έκτακτη σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (17, 18, 19, 20 και 21 Ιουλίου 2020) – Συμπεράσματα, 21 Ιουλίου 2020, σ. 53, <https://www.consilium.europa.eu/media/45132/210720-euco-final-conclusions-el.pdf>

¹⁸ Joint Staff Working Document Military requirements and trans-European transport network: gap analysis (Κοινό υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας, Στρατιωτικές απαιτήσεις και διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών: ανάλυση των ελλείψεων), 3 Μαΐου 2019, SWD(2019) 175 final.

¹⁹ Στρατιωτικές απαιτήσεις για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός ΕΕ, επικαιροποίηση (ST 10921/19), 4 Ιουλίου 2019, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 15 Ιουλίου και ενοποιήθηκε με το υπόλοιπο μέρος στις 19 Ιουλίου (ST 11373/19).

²⁰ Joint Staff Working Document on the updated Gap Analysis between the military requirements and the trans-European transport network requirements (Κοινό υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας σχετικά με την επικαιροποιημένη ανάλυση των ελλείψεων μεταξύ των στρατιωτικών απαιτήσεων και των απαιτήσεων του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών), 17 Ιουλίου 2020, SWD(2020) 144 final.

16. Πέραν τούτου, τώρα θα μπορούσαν ενδεχομένως περισσότερα έργα υποδομών μεταφορών να είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από μελλοντικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» – Στρατιωτική Κινητικότητα, λόγω της επέκτασης του συνολικού δικτύου στρατιωτικών μεταφορών.

Απαιτήσεις διττής χρήσης

17. Το κείμενο του κανονισμού για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» 2021-2027, όπως εγκρίθηκε από τους συννομοθέτες, προβλέπει ότι η Επιτροπή θα εκδώσει εκτελεστικό κανονισμό στον οποίο θα καθορίζονται οι απαιτήσεις για υποδομές που θα ισχύουν σε δράσεις για υποδομές διττής χρήσης. Παρόλο που ο κανονισμός για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» 2021-2027 δεν έχει ακόμα εγκριθεί, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν εκκινήσει τη διαδικασία κατάρτισης του εκτελεστικού κανονισμού για τις απαιτήσεις διττής χρήσης με στόχο την όσο το δυνατόν ταχύτερη έναρξη χρηματοδότησης έργων από το 2021 και μετά.
18. Από τα μέσα Απριλίου έως τα τέλη του καλοκαιριού του 2019, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν τη γνώμη των αρμόδιων ενώσεων που εκπροσωπούν όλους τους τρόπους μεταφοράς προκειμένου να καθορίσουν τα ανώτατα όρια των απαιτήσεων για υποδομές που θα ήταν χρήσιμες για μη στρατιωτικούς σκοπούς. Αφού έλαβαν τις εισηγήσεις των ενώσεων μεταφορών, οι υπηρεσίες της Επιτροπής, σε στενό συντονισμό με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, περιλαμβανομένου του Στρατιωτικού Επιτελείου της ΕΕ, και σε συνεννόηση με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Ασφάλειας της Αεροπορίας, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, καθώς και τον Εκτελεστικό Οργανισμό Καινοτομίας και Δικτύων, κατάρτισαν το πρώτο σχέδιο απαιτήσεων διττής χρήσης. Αυτό βασιζόταν στην αλληλοεπικάλυψη μεταξύ των παραμέτρων για τις υποδομές, όπως ορίζονταν στις στρατιωτικές απαιτήσεις, και των εισηγήσεων των ενώσεων μεταφορών.
19. Το σχέδιο απαιτήσεων διττής χρήσης βελτιώθηκαν περαιτέρω κατά τις τρεις συνεδριάσεις στις οποίες συμμετείχαν τα μέλη της επιτροπής διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και εμπειρογνώμονες των υπουργείων Άμυνας των κρατών μελών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από τον Σεπτέμβριο του 2019 έως τον Ιανουάριο του 2020. Κατά την τελευταία συνεδρίαση καταρτίστηκε σχέδιο το οποίο συμφωνήθηκε άτυπα από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Στις 17 Ιουλίου 2020, οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν στα κράτη μέλη της ΕΕ σχέδιο του εκτελεστικού κανονισμού για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους ώστε το εν λόγω σχέδιο να μπορεί να εγκριθεί αμέσως μόλις τεθεί σε ισχύ ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» 2021-2027.
20. Οι απαιτήσεις διττής χρήσης θα καταστούν το σημείο αναφοράς για τον μελλοντικό σχεδιασμό υποδομών για τα κράτη μέλη της ΕΕ που επιθυμούν να αξιοποιήσουν τις συνέργειες μεταξύ μη στρατιωτικής και στρατιωτικής κινητικότητας.

Δεξαμενή έργων διττής χρήσης

21. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής κάλεσαν τα κράτη μέλη της ΕΕ να καθορίσουν τα κατά προτεραιότητα έργα διττής χρήσης τους και να τα υποβάλουν εντός του πρώτου εξαμήνου του 2020, ώστε οι υπηρεσίες της Επιτροπής, σε στενή συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, περιλαμβανομένου του Στρατιωτικού Επιτελείου της ΕΕ, να καταρτίσουν μια δεξαμενή έργων που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες διττής χρήσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
22. Παρά το γεγονός ότι το 2019 επιτεύχθηκε ιδιαίτερα θετική δυναμική, περιλαμβανομένης της άτυπης οριστικοποίησης των απαιτήσεων διττής χρήσης τον Ιανουάριο του 2020, η διαδικασία κατάρτισης της δεξαμενής έργων επιβραδύνθηκε το 2020 λόγω της έξαρσης της

νόσου COVID-19. Ωστόσο, καταβάλλονται προσπάθειες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα οριστικοποιήσουν τη δεξαμενή έργων έως το τέλος του 2020, όπως έχει προγραμματιστεί. Έως σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί πολλές συνεδριάσεις και οι πρώτες τάσεις καταδεικνύουν μεγάλο ενδιαφέρον από πλευράς των κρατών μελών της ΕΕ.

23. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε προϋπολογισμό ύψους 1,69 δις. EUR για τη χρηματοδότηση υποδομών μεταφορών διττής χρήσης²¹. Δεδομένου του μεγάλου ενδιαφέροντος και της προθυμίας επενδύσεων από πλευράς των κρατών μελών, ο προϋπολογισμός θα βοηθήσει στην τόνωση της οικονομίας, συνεισφέροντας, με τον τρόπο αυτόν, στην ανάκαμψη από την κρίση COVID-19, ιδίως αν η χρηματοδότηση των έργων είναι εμπροσθοβαρής.

B. Αναθεώρηση του κανονισμού για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών²²

24. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής εργάζονται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας επανεξέτασης του κανονισμού για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών έως τον Νοέμβριο του 2020. Όπως αναφέρεται στο σχέδιο δράσης²³, θα αξιολογήσουν την ανάγκη να περιληφθούν στον αναθεωρημένο κανονισμό ορισμένες απαιτήσεις διττής χρήσης, καθώς και να προστεθούν ορισμένα τμήματα του στρατιωτικού δικτύου μεταφορών στο διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών σε περιπτώσεις όπου παρατηρούνται σημαντικές μη στρατιωτικές ροές.

C. Σύστημα πληροφοριών TENtec

25. Μετά την έγκριση της αρχικής έκδοσης των στρατιωτικών απαιτήσεων από το Συμβούλιο τον Νοέμβριο του 2018, οι υπηρεσίες της Επιτροπής εισήγαγαν τα δεδομένα του στρατιωτικού δικτύου μεταφορών στο αλληλεπιδραστικό πρόγραμμα προβολής χαρτών²⁴ του συστήματος πληροφοριών TENtec, παρέχοντας έτσι δυνατότητα εύκολης οπτικοποίησης του στρατιωτικού δικτύου μεταφορών της ΕΕ. Μετά την επικαιροποίηση των στρατιωτικών απαιτήσεων τον Ιούλιο του 2019, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ενημέρωσαν επίσης το αλληλεπιδραστικό πρόγραμμα προβολής του στρατιωτικού δικτύου μεταφορών. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής προέβησαν σε νέα ενημέρωση του προγράμματος προβολής μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ τον Ιανουάριο του 2020. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνεχίζουν να εξετάζουν τρόπους περαιτέρω βελτίωσής του.
26. Το πρόγραμμα προβολής του TENtec έχει λάβει θετικά σχόλια και παραμένει το κύριο μέσο πρόσβασης και ανάλυσης που διαθέτει το προσωπικό των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των αντιπροσώπων των κρατών μελών όσον αφορά το στρατιωτικό δίκτυο μεταφορών της ΕΕ.
27. Τέλος, όσον αφορά την ενδεχόμενη διασύνδεση στρατιωτικών και πολιτικών βάσεων δεδομένων, όπως αναφέρεται στο σχέδιο δράσης, οι διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη αναμένεται να αρχίσουν το δεύτερο εξάμηνο του 2020.

IV. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

²¹ Πρβ. υποσημείωση 17 ανωτέρω.

²² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 661/2010/ΕΕ, *ΕΕ L 348 της 20.12.2013*, σ. 1.

²³ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα, JOIN(2018) 05 final, σ. 5.

²⁴ Η πρόσβαση στο αλληλεπιδραστικό πρόγραμμα προβολής παρέχεται με βάση την αρχή της ανάγκης για γνώση κατόπιν επικοινωνίας με τη διεύθυνση move-tentec@ec.europa.eu

28. Η επίτευξη περαιτέρω εναρμόνισης στον τομέα των μεταφορών επικίνδυνων εμπορευμάτων σε επίπεδο ΕΕ θα μπορούσε να ωφελήσει τον στρατιωτικό τομέα. Το 2019 ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας παρουσίασε τα αποτελέσματα της έρευνάς του όσον αφορά τους ισχύοντες κανόνες και τις ρυθμίσεις για τις μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων στον στρατιωτικό τομέα, στην οποία χαρτογραφούνταν τα εθνικά νομοθετικά πλαίσια με έμφαση στα εμπόδια και τους περιορισμούς στη διακίνηση επικίνδυνων εμπορευμάτων. Παρόλο που τα σχετικά συμπεράσματα αντιμετωπίζονται σε εθνικό επίπεδο, αποφασίστηκε η αντιμετώπιση των διαπιστώσεων της έρευνας να ενταχθεί στην αρμοδιότητα του εν εξελίξει προγράμματος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας σχετικά με τη «Βελτιστοποίηση των διαδικασιών άδειας διασυνοριακής μετακίνησης στην Ευρώπη».
29. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας δημιούργησαν πλατφόρμα ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ μη στρατιωτικών και στρατιωτικών εμπειρογνομόνων σχετικά με τις μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων. Η εν λόγω ανταλλαγή πραγματοποιείται μέσω συμμετοχής σε συνεδριάσεις των αντίστοιχων κοινοτήτων και μέσω επαφών σε επίπεδο προσωπικού. Οι εμπειρογνώμονες συνεχίζουν να συνεργάζονται στενά, ιδίως όσον αφορά τις τεχνικές συμφωνίες για τους τομείς των χερσαίων και των αεροπορικών μεταφορών, οι οποίες βρίσκονται επί του παρόντος υπό συζήτηση στο πλαίσιο του προγράμματος άδειας διασυνοριακής μετακίνησης. Επιπλέον, τον Φεβρουάριο του 2020 διοργανώθηκε ειδικό εργαστήριο σχετικά με τις μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων με σκοπό να προαχθεί μια κοινή αντίληψη μεταξύ όλων των συμμετεχόντων του προγράμματος σχετικά με τη «Βελτιστοποίηση των διαδικασιών άδειας διασυνοριακής μετακίνησης στην Ευρώπη».
30. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνέχισαν να στηρίζουν την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ιδίως το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ) και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας στη θέσπιση συνεκτικών εθελοντικών πρακτικών σε επίπεδο κρατών μελών βάσει των πολιτικών κανόνων που διέπουν τις μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων. Εν προκειμένω, εντός του πλαισίου του διαρθρωμένου διαλόγου ΕΕ-NATO για τη στρατιωτική κινητικότητα, τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ συνέχισαν να αξιολογούν τη δυνατότητα παραπομπής στη συμφωνία τυποποίησης ΑΜονΡ6 του NATO ως δέσμη κανόνων αναφοράς σχετικά με τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων στον στρατιωτικό τομέα, ώστε να αξιοποιηθεί ο αποχαρκτηρισμός της το 2019.
31. Το έργο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας στο πλαίσιο της τεχνικής συμφωνίας για την άδεια διασυνοριακής μετακίνησης (CBMP TA) για τις χερσαίες μεταφορές καταδεικνύει ξεκάθαρα ότι η ενίσχυση της συνεργασίας και η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ στον στρατιωτικό τομέα αποβαίνουν προς όφελος των προσπαθειών υπερκέρρασης των αποκλινουσών εθνικών προσεγγίσεων. Ένα μέτρο που συνδυάζει την εφαρμογή πολιτικών κανόνων ως βασική προσέγγιση και, κατά περίπτωση, τη συμπλήρωσή τους με τις διατάξεις της συμφωνίας τυποποίησης ΑΜονΡ6 του NATO, αναμένεται, κατ' αρχήν, να είναι επαρκές για την πραγματοποίηση διεθνών μεταφορών επικίνδυνων εμπορευμάτων για στρατιωτικούς σκοπούς εντός της ΕΕ με τρόπο ταχύ και απρόσκοπτο.
32. Στο πλαίσιο αξιολόγησης της σκοπιμότητας και της ανάγκης ανάληψης περαιτέρω δράσης σε επίπεδο ΕΕ, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ανέλυσαν διάφορες επιλογές με σκοπό να θεσπίσουν ένα πλαίσιο αναφοράς για τους κανόνες που πρέπει να ισχύουν στις μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων στον στρατιωτικό τομέα. Η νομική βάση κάθε περαιτέρω δράσης απομένει να καθοριστεί σε στενή διαβούλευση μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, καθώς και με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας.

V. ΤΕΛΩΝΕΙΑ ΚΑΙ ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

A. Τελωνεία

33. Οι συγκεκριμένες δράσεις που προσδιόρισε το σχέδιο δράσης προκειμένου να εξορθολογήσει και να απλουστεύσει τελωνειακές διατυπώσεις για διασυνοριακές στρατιωτικές μετακινήσεις, διασφαλίζοντας συγχρόνως συνέργειες με το NATO, περιλαμβάνουν ειδικότερα τροποποιήσεις σε δύο κανονισμούς της Επιτροπής²⁵ που συνδέονται με την τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης.
34. Στις 3 Απριλίου 2020, η Επιτροπή ενέκρινε τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/2446, η οποία άρχισε να ισχύει στις 16 Ιουλίου 2020²⁶. Με την εν λόγω τροποποίηση ορίζεται η έννοια των εμπορευμάτων που διακινούνται ή χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο στρατιωτικών δραστηριοτήτων και θεσπίζεται το έντυπο 302 της ΕΕ ως τελωνειακό έγγραφο που πρέπει να χρησιμοποιείται από τα κράτη μέλη της ΕΕ, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο στρατιωτικών δραστηριοτήτων που άπτονται της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας της Ένωσης. Καθίσταται δυνατή η χρήση του εντύπου 302 της ΕΕ, μαζί με το υφιστάμενο έντυπο 302 του NATO, ως τελωνειακή διασάφηση για διάφορες διασυνοριακές μετακινήσεις.
35. Το υπόδειγμα του εντύπου 302 της ΕΕ εκπονήθηκε σε συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ στο πλαίσιο του προγράμματος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας για τις τελωνειακές αρχές. Κατόπιν της έγκρισης από το διοικητικό του συμβούλιο τον Αύγουστο του 2019, ο Οργανισμός υπέβαλε το υπόδειγμα του εντύπου 302 της ΕΕ στην Επιτροπή, τον Σεπτέμβριο του 2019, προκειμένου να ενσωματωθεί στην επανεξέταση της τελωνειακής νομοθεσίας της Ένωσης.
36. Παράλληλα με τις εργασίες επί του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, στις 29 Ιουνίου 2020, η Επιτροπή ενέκρινε τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2447, η οποία άρχισε να ισχύει στις 20 Ιουλίου 2020²⁷. Οι τροποποιήσεις του εκτελεστικού κανονισμού περιλαμβάνουν ιδίως διαδικαστικούς κανόνες για τη χρήση των εντύπων 302 της ΕΕ και του NATO.
37. Οι ανωτέρω τροποποιήσεις, οι οποίες αναμένεται να αρχίσουν να εφαρμόζονται αποτελεσματικά μετά το καλοκαίρι του 2020, θα συνεισφέρουν ουσιαστικά στην επίτευξη των στόχων του σχεδίου δράσης όσον αφορά την απλούστευση και τον εκσυγχρονισμό των σχετικών τελωνειακών διαδικασιών σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και στη διασφάλιση ενιαίας αντιμετώπισης των διασυνοριακών στρατιωτικών μετακινήσεων από τις τελωνειακές αρχές

²⁵ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2015/2446 της Επιτροπής, της 28ης Ιουλίου 2015, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά λεπτομερείς κανόνες σχετικούς με ορισμένες από τις διατάξεις του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, *ΕΕ L 343 της 29.12.2015*, σ. 1· εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/2447 της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, *ΕΕ L 343 της 29.12.2015*, σ. 558.

²⁶ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/877 της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 2020, σχετικά με την τροποποίηση και τη διόρθωση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/2446 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013, και με την τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2016/341 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, *OJ L 203 της 26.6.2020*, σ. 1.

²⁷ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/893 της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 2020, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2447 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, *ΕΕ L 206 της 30.6.2020*, σ. 8.

σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Για την περαιτέρω διασφάλιση ενιαίας αντιμετώπισης, οι υπηρεσίες της Επιτροπής βρίσκονται σε διαδικασία κατάρτισης συγκεκριμένων κατευθύνσεων σχετικά με τη χρήση του εντύπου 302 της ΕΕ, οι οποίες απευθύνονται στους στρατιωτικούς χρήστες και στις τελωνειακές αρχές. Για τον σκοπό αυτό, θα επεξεργαστούν περαιτέρω τις κατευθύνσεις που κατάρτισε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας και θα διενεργήσουν επίσης διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης. Η πρώτη έκδοση των εν λόγω κατευθύνσεων αναμένεται να είναι διαθέσιμη έως τα τέλη του 2020.

38. Το έντυπο 302 της ΕΕ καταρτίστηκε υπό πλήρη διαφάνεια και διάλογο με το ΝΑΤΟ. Η πλήρης ευθυγράμμιση μεταξύ των αντίστοιχων υποδειγμάτων της ΕΕ και του ΝΑΤΟ όσον αφορά το έντυπο 302 απαιτεί προσαρμογή από την πλευρά του ΝΑΤΟ. Για την απλούστευση των τελωνειακών διαδικασιών, το τελικό αποτέλεσμα που προκρίνουν οι στρατιωτικοί χρήστες παραμένει η χρήση πανομοιότυπων υποδειγμάτων του εντύπου 302 από την ΕΕ και το ΝΑΤΟ, με ταυτόχρονη διατήρηση της διαφορετικής νομικής βάσης του καθενός.
39. Όσον αφορά την ενδεχόμενη χρήση του εντύπου 302 της ΕΕ σε ψηφιακή μορφή, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας κατάρτισε, από κοινού με τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, μια συμφωνία προγράμματος. Πρώτο βήμα είναι η αξιολόγηση της ανάγκης ψηφιοποίησης του εντύπου 302, καθώς και των ενδεχόμενων κινδύνων και κερδών που θα συνεπαγόταν μια τέτοια ενέργεια. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της εν λόγω αξιολόγησης, αναμένεται μελέτη για τον προσδιορισμό των τεχνικών προδιαγραφών ενός κατάλληλου στρατιωτικού τελωνειακού συστήματος το οποίο θα θέσει το πλαίσιο των επόμενων βημάτων προς την ψηφιοποίηση. Η υπογραφή της συμφωνίας προγράμματος αναμένεται έως το τέλος του 2020.

Β. Φόρος προστιθέμενης αξίας

40. Άλλο ένα σημαντικό παραδοτέο που ολοκληρώθηκε μέσα στο διάστημα που παρήλθε από την περσινή έκθεση είναι η έκδοση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2235 του Συμβουλίου²⁸ στις 16 Δεκεμβρίου 2019. Η εν λόγω οδηγία διασφαλίζει ισότιμη φορολογική μεταχείριση των αμυντικών προσπαθειών στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ και της ΕΕ με την απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης των παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών στις ένοπλες δυνάμεις, όταν αυτές οι δυνάμεις αναπτύσσονται εκτός του δικού τους κράτους μέλους και συμμετέχουν σε αμυντική προσπάθεια στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας. Τέτοιου είδους απαλλαγές ισχύουν ήδη για παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών στις ένοπλες δυνάμεις που συμμετέχουν σε αμυντική προσπάθεια του ΝΑΤΟ εκτός της χώρας τους. Με την ευθυγράμμιση της μεταχείρισης αμφότερων των αμυντικών προσπαθειών όσον αφορά την έμμεση φορολογία, η τροποποίηση αυτή αναγνωρίζει την αυξανόμενη σημασία της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας και της στρατιωτικής κινητικότητας.
41. Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να εκδώσουν τους νόμους, τους κανονισμούς και τις διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με την εν λόγω οδηγία, ώστε τα εν λόγω μέτρα να μπορούν να εφαρμοστούν από την 1η Ιουλίου 2022.

VI. ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ

²⁸Οδηγία (ΕΕ) 2019/2235 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2019, που τροποποιεί την οδηγία 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας και την οδηγία 2008/118/ΕΚ σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης όσον αφορά τις αμυντικές προσπάθειες στο πλαίσιο της Ένωσης, ST/14126/2019/INIT, *ΕΕ L 336 της 30.12.2019*, σ. 10.

42. Οι δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα αναπτύχθηκαν περαιτέρω εντός του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας στο πλαίσιο του προγράμματος σχετικά με τη «Βελτιστοποίηση των διαδικασιών άδειας διασυνοριακής μετακίνησης στην Ευρώπη», στο οποίο συμμετέχουν 25 κράτη μέλη, καθώς και η Νορβηγία βάσει της διοικητικής συμφωνίας της με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας. Στόχος του προγράμματος «Βελτιστοποίηση των διαδικασιών άδειας διασυνοριακής μετακίνησης στην Ευρώπη» είναι να χρησιμεύσει ως γενικό πρόγραμμα για την ανάπτυξη δύο τεχνικών συμφωνιών, αφενός για τον τομέα των χερσαίων μεταφορών και αφετέρου για τον τομέα των αεροπορικών μεταφορών. Το πρόγραμμα σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο λόγω της ενεργού συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων μερών σε πολλές ad-hoc ομάδες εργασίας, με την υποστήριξη των υπηρεσιών της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, περιλαμβανομένου του Στρατιωτικού Επιτελείου της ΕΕ. Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη έχουν ήδη καταρτίσει ένα πρώτο σχέδιο αμοιτέρων των τεχνικών συμφωνιών, το οποίο θα τύχει περαιτέρω επεξεργασίας από εμπειρογνώμονες όλων των συμμετεχόντων κρατών μελών με σκοπό την άρση των υφιστάμενων περιορισμών στις εθνικές νομοθεσίες. Η διατήρηση της ισχυρής προσήλωσης των κρατών μελών στον στόχο του προγράμματος έχει θεμελιώδη σημασία για τη θέσπιση μιας εναρμονισμένης διαδικασίας έγκρισης των μετακινήσεων εντός της Ευρώπης.
43. Το πρόγραμμα σχετικά με τη «Βελτιστοποίηση των διαδικασιών άδειας διασυνοριακής μετακίνησης στην Ευρώπη» βασίζεται επίσης στα προϋπάρχοντα έργα και δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας. Ένα από αυτά τα έργα είναι η τεχνική συμφωνία για την ευρωπαϊκή στρατιωτική διέλευση των συνόρων και τη διαμετακόμιση στις χερσαίες μεταφορές στο πλαίσιο του έργου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας για τον κόμβο πολυτροπικών μεταφορών στην ΕΕ, στο οποίο συμμετέχουν 17 κράτη μέλη της ΕΕ. Ένα δεύτερο παράδειγμα είναι η ενσωμάτωση των διδαγμάτων που αντλήθηκαν στο πλαίσιο της τεχνικής συμφωνίας διπλωματικών αδειών διέλευσης, η οποία θεσπίστηκε το 2012 και υπογράφηκε από 20 κράτη μέλη της ΕΕ. Η τεχνική συμφωνία παρέχει στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να πραγματοποιούν υπερπτήσεις και/ή να προσγειώνουν αεροσκάφη στρατιωτικών μεταφορών ο ένας στην επικράτεια του άλλου.

VII. ΆΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ

44. Όπως περιγράφεται στο σχέδιο δράσης, ορισμένα οριζόντια θέματα, όπως η παραπληροφόρηση, η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και η προστασία των υποδομών ζωτικής σημασίας θεωρούνται συναφή με τη στρατιωτική κινητικότητα. Οι τομείς αυτοί περιέχονται στις 22 δράσεις του κοινού πλαισίου του 2016 για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών²⁹, των οποίων η εφαρμογή βρίσκεται σε εξέλιξη. Η 4η έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κοινού πλαισίου του 2016 για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών και της κοινής ανακοίνωσης του 2018 σχετικά με την αύξηση της ανθεκτικότητας και την ενίσχυση των ικανοτήτων για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών δημοσιεύτηκε στις 24 Ιουλίου 2020³⁰.

²⁹ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Κοινό πλαίσιο για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών – Απόκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», JOIN(2016) 018 final.

³⁰ Κοινό υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας: Report on the implementation of the 2016 Joint Framework on countering hybrid threats and the 2018 Joint Communication on increasing resilience and bolstering capabilities to address hybrid threats («Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κοινού πλαισίου του 2016 για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών και της κοινής ανακοίνωσης του 2018 σχετικά με την αύξηση της ανθεκτικότητας και την ενίσχυση των ικανοτήτων για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών»), 24 Ιουλίου 2020, SWD(2020) 153 final.

VIII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

45. Από την πρώτη έκθεση προόδου, η εφαρμογή του σχεδίου δράσης συνεχίζεται με συγκεκριμένα και απτά αποτελέσματα, ήτοι την επικαιροποίηση των στρατιωτικών απαιτήσεων, την επικαιροποίηση της ανάλυσης των ελλείψεων, την έγκριση των απαιτήσεων διττής χρήσης και του εντύπου 302 της ΕΕ, και την έκδοση της οδηγίας για τη διασφάλιση ισότιμης φορολογικής μεταχείρισης των αμυντικών προσπαθειών στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ και της ΕΕ.
46. Επιπλέον, οι υπηρεσίες της Επιτροπής, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το σχέδιο δράσης και να αξιολογούν την πρόοδό του. Αυτό θα επιδιωχθεί συντονισμένα σε επίπεδο ΕΕ, σε στενή διαβούλευση με τα κράτη μέλη της ΕΕ και με πλήρη σεβασμό της εθνικής τους κυριαρχίας και διαδικασίας λήψης αποφάσεων, καθώς και με τη συνεργασία των υπηρεσιών της Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας. Επιπλέον, οι δραστηριότητες υπό την καθοδήγηση των κρατών μελών της ΕΕ, ιδίως στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας και των σχετικών της έργων, καθώς και η υλοποίηση των εθνικών δεσμεύσεων του 2018, συμβάλλουν άμεσα στη βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας. Ο διαρθρωμένος διάλογος ΕΕ-ΝΑΤΟ σε επίπεδο προσωπικού ενισχύει περαιτέρω τη συνεργασία στον εν λόγω τομέα. Η Επιτροπή και ο Ύπατος Εκπρόσωπος χαιρετίζουν την προσέγγιση αυτή και δεσμεύονται να συνεχίσουν να εργάζονται με τρόπο συμμετοχικό και αποτελεσματικό.
47. Η επόμενη έκθεση προόδου θα υποβληθεί από τον Ύπατο Εκπρόσωπο και την Επιτροπή έως τα τέλη του καλοκαιριού του 2021.